

ANDY
WEIR

POSLEDNÁ
ŠANCA

Ljndeni

Posledná šanca

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Andy Weir

Posledná šanca – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

POSLEDNÁ ŠANCA

ANDY WEIR

**POSLEDNÁ
ŠANCA**

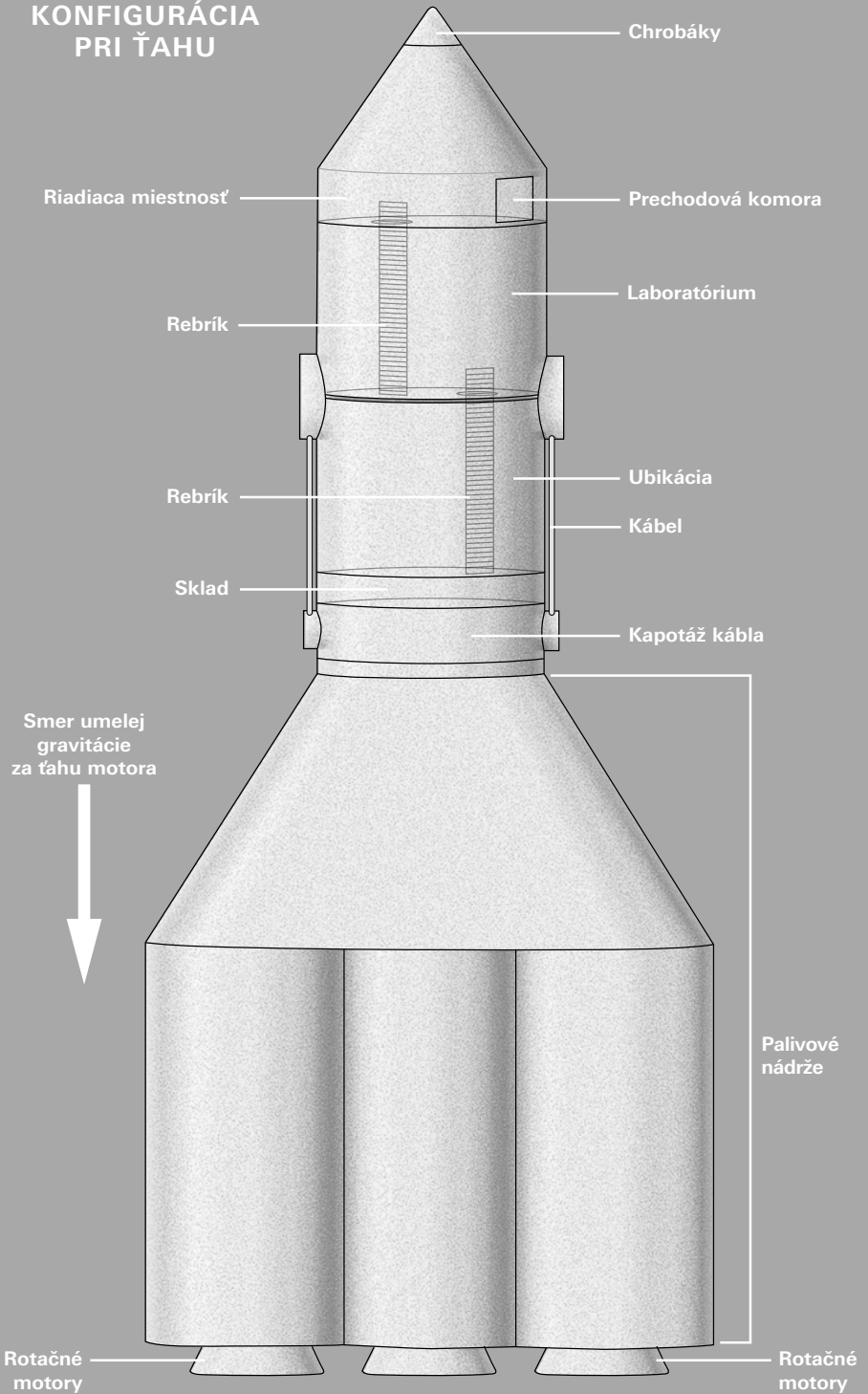
**Z anglického jazyka
preložil Patrick Frank**

Ljndeni

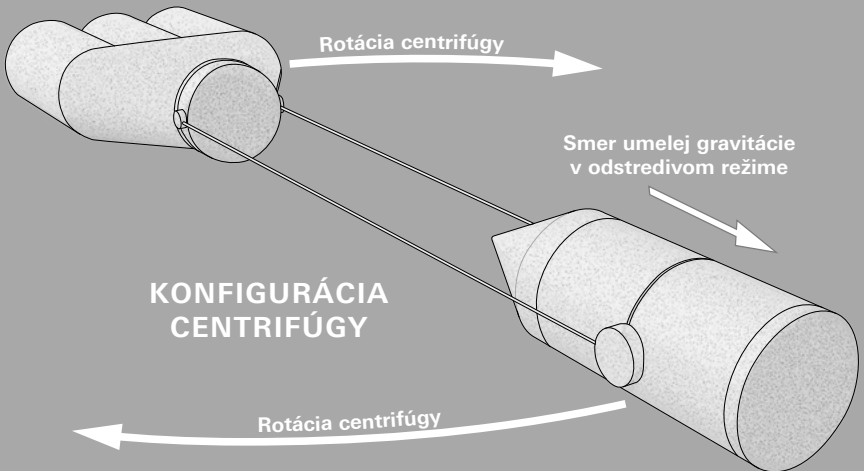
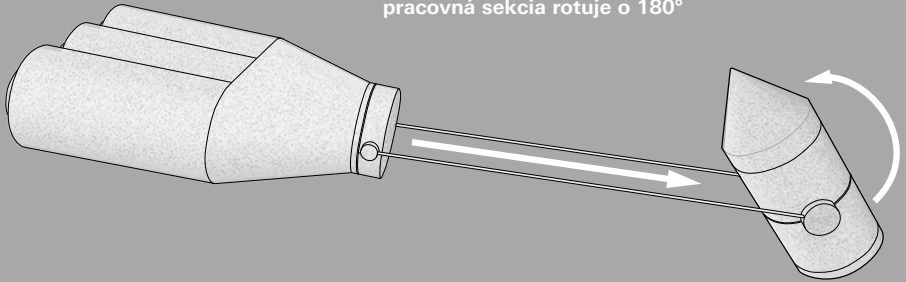
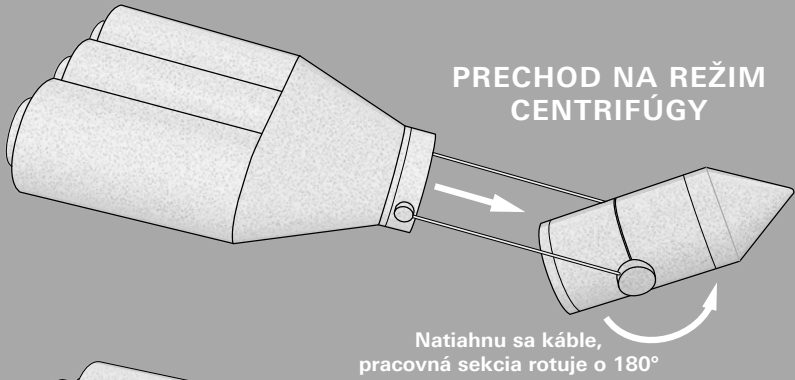
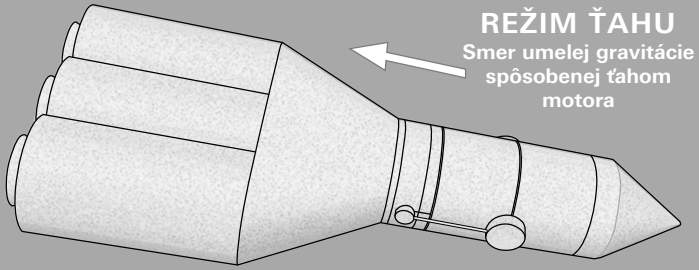

PRE JOHNA, PAULA, GEORGEA A RINGA

KONFIGURÁCIA PRI ŤAHU

1. KAPITOLA

„Koľko je dva plus dva?“

Na tej otázke ma niečo irituje. Som unavený. Zaspávam.

Po niekoľkých minútach ju počujem znova.

„Koľko je dva plus dva?“

V jemnom ženskom hlase nie je ani štipka emócií. Vyslovuje to presne rovnako ako minule. Je to počítač. Otravuje ma stroj. Som ešte podráždenejší ako predtým.

„Dajóóój,“ vravím. Prekvapuje ma to. Chcel som povedať: Daj pokoj, čo je za daných okolností celkom logické, ale nejako sa mi to nepodarilo.

„Nesprávna odpoveď,“ oznamuje mi počítač. „Koľko je dva plus dva?“

Čas na experiment. Skúsím ho len tak pozdraviť.

„Aóóój?“ nadhodím.

„Nesprávna odpoveď. Koľko je dva plus dva?“

Čo sa to deje? Rád by som to zistil, ale nemám veľmi ako. Okrem počítača nič nepočujem. Dokonca ani nič necítim. Nie, to nie je pravda. Niečo cítim. Niečo mäkké, na čom ležím. Posteľ.

Asi mám zavreté oči. To by nebolo vôbec zlé. Stačí ich otvoriť. Skúšam to, ale nedarí sa mi.

Prečo neviem otvoriť oči?

Otvoriť!

A teraz... Otvoriť!

Otvorte sa, dofrasa!

Ach! Zachveli sa mi viečka. Cítim to.

OTVORIŤ!

Viečka sa mi ospalo dvíhajú a v očiach ma páli ostré svetlo.

„Grrr!“ vrčím. Oči nechám silou vôle otvorené. Všetko je biele s odtieňmi bolesti.

„Registrujem pohyb očí,“ vraví môj učiteľ. „Koľko je dva plus dva?“

Bieloba sa oslabuje. Zvykám si na svetlo. Pomaly rozoznávam tvary. Tak sa pozrime... Vidím si ruky? Nie.

Nohy? Ani tie.

Ale viem predsa hýbať perami, niečo som hovoril. Niežeby to dávalo zmysel, ale dačo som zo seba dostal.

„Ššššri.“

„Nesprávna odpoveď. Koľko je dva plus dva?“

Tvary začínajú dávať zmysel. Ležím v posteli. Je akási... oválna.

Žiaria na mňa LED-ky. Kamery na strope sledujú každý môj pohyb. Aj keď je to divné, oveľa viac ma trápia robotické ramená.

Tvoria ich dve armatúry z brúsenej ocele zavesené na strope. Miesto dlaní a prstov majú zostavu znepokojivo penetračných nástrojov. Nemôžem povedať, že by sa mi to páčilo.

„Šššštrrrri,“ chrčím. Vystačí to?

„Nesprávna odpoveď. Koľko je dva plus dva?“

Dofrasa! Zbieram všetky sily, čo v sebe dokážem nájsť. Okrem toho ma trocha zmáha panika. Dobré. Tá sa ešte možno zide.

„Šššštyrrri,“ súkam zo seba s námahou.

„Správna odpoveď.“

Chvalabohu! Tak už viem hovoriť. Svojím spôsobom.

Uľavene si vydýchnem. Tak moment! Veď už ovládam aj svoj dych! Celkom vedome a úmyselne sa nadychujem. Mám sucho v ústach aj krku, no je to *moje* sucho. Mám to pod kontrolou.

Na tvári mám kyslíkovú masku. Je pevne prichytená k hlave a hadica z nej vedie kamsi dozadu.

Dokážem vstať?

Nie, ale dokážem trochu pohnúť hlavou. Viem si pozrieť na telo. Som nahý a pripojený na toľko hadičiek, že sa ich ani nesnažím zrátať. Po jednej v každom ramene, jedna v mojej „mužskej pýche“ a dve mi miznú v stehnách. Tipujem, že jedna bude aj tam, kde slnko nesvieti.

Toto nie je dobré.

Okrem toho zo mňa vedie množstvo elektród. Majú prísavky so snímačmi ako pri EKG, no sú po celom tele. Aspoňže ich nechali na koži a nezapichli dovnútra ako to ostatné.

„Kd...“ Miesto poriadnych slov len chrčím. Tak ešte raz. „Kde... to... som?“

„Koľko je tretia odmocnina z osem?“ odpovedá počítač otázkou.

Nadýchnem sa a pomaly vyslovujem: „Dvakrát e na dva-i-pí.“

„Nesprávna odpoveď. Koľko je tretia odmocnina z osem?“

V skutočnosti vôbec nie je nesprávna. Len som chcel vedieť, aký je ten počítač bystrý. Výsledok? Nie veľmi.

„Dva,“ poviem.

„Správna odpoveď.“

Čakám ďalšie otázky, počítač však asi uspokojili tie predošlé.

Som unavený. Zaspávam.

Budím sa. Ako dlho som bol mimo? Asi nie krátko, lebo som odpočinutý. Aj oči otváram bez námahy. To je pokrok.

Skúšam hýbať prstami. Mrvia sa presne tak, ako som im prikázal. Fajn. Niekam sa dostávame.

„Registrujem pohyb rúk,“ oznamuje mi počítač. „Nehýbte sa.“

„Čo? Prečo...“

Prechádzajú po mne robotické ruky. Sú šialene rýchle. Kým si uvedomím, čo robia, odstránia mi z tela väčšinu hadičiek. Nič som necítil. Asi mám trochu umŕtvenú kožu.

Už ostávajú len tri: infúzia v jednom ramene, vývod zo zadku a katéter. Práve tých som sa chcel zbaviť ako prvých, ale dobre.

Dvíham pravú ruku a nechám ju zase spadnúť. Potom to isté s ľavou. Sú ťažké až hrôza. Niekoľkokrát to opakujem. Ruky mám celkom silné. Nedáva to zmysel. Musel som utrpieť niečo vážne a ležať tu dosť dlho. Prečo by ma inak pripájali na všetky tieto prístroje? Nemal by som mať atrofované svaly?

A nemali by tu byť lekári? Alebo aspoň nejaké nemocničné zvučky? A čo tá posteľ? Nie je hranatá, ale oválna, a zdá sa mi, že nestojí na nohách, ale je pripevnená k stene.

„Vyber...“ Nedopoviem to. Stále som unavený. „Vyber mi tie vývody...“

Počítač nereaguje.

Znova párkrát dvíham ruky. Pomrvím prstami na nohách. Môj stav sa rozhodne zlepšuje.

Naťahujem špičky dopredu, potom doboku. Ide to. Ohýbam nohy v kolenách. Aj tie sú v pohode. Nevyzerajú ako kulturistove, ale určite sú prisilné na niekoho, kto má byť na pokraji smrti. Na druhej strane netuším, aké by vlastne mali byť.

Zapriem sa dlaňami do postele a tlačím. Dvíham trup. Ja vstávam! Stojí ma to všetky sily, ale nevzdávam sa. Posteľ pritom trochu vibruje. Rozhodne to nie je normálne nemocničné lôžko. Keď už mám hlavu dosť vysoko, vidím, že čelo aj koniec postele sú napevno prichytené k stene. Je to vlastne visuté lôžko, čo sa nehojdá. Čudné.

Onedlho si už sedím na vývode zo zadku. Nie je to najpohodlnejšie, ale kedy už len môže byť trubica v konečníku pohodlná?

Aspoň sa môžem oveľa lepšie poobzerať. Táto miestnosť nevyzerá ako bežná nemocničná izba. Steny má z akéhosi plastu a má kruhový pôdorys. LED-ky na strope žiaria studeným bielym svetlom.

Na obľej stene sú pripevnené ešte ďalšie dve lôžka, každé s vlastným pacientom. Sme rozmiestnení do trojuholníka okolo ramien svojho mučiteľa, čo v strede trčia zo stropu. Dvoch spolupacientov poriadne nevidím – obaja sú zaborení do matraca, ako som bol pred chvíľou ja.

Nikde nevidím dvere. Je tu len rebrík, čo vedie k... poklopu? Rozhodne k čomusi okrúhlemu s kolesom na otváranie v strede. Áno, bude to nejaký poklop. Ako na ponorke, či čo. Možno sme všetci traja chytli nejakú nákazlivú chorobu a toto je vzduchotesná izolačka? Tu a tam vidím prieduchy a cítim, ako sa hýbe vzduch. Mohlo by to byť regulované prostredie.

Zvesím jednu nohu z postele. Trasie sa. Bleskovo sa ku mne rútia oceľové ramená. Až ma mykne, tesne predou mnou sa však zastavia. Asi sa ma chystajú zachytiť, keby som spadol.

„Registrujem plný rozsah pohybu,“ oznamuje počítač. „Uvedte svoje meno.“

„Pche! To akože fakt?“

„Nesprávna odpoveď. Druhý pokus: Uvedte svoje meno.“

Otvorím ústa, chystám sa odpovedať.

„No...“

„Nesprávna odpoveď. Tretí pokus: Uvedte svoje meno.“

„Hm...“

„Nesprávna odpoveď.“

Zaplavuje ma vlna únavy. Svojím spôsobom je to príjemné. Počítač mi musel intravenózne podať sedatíva.

„Počkááááj,“ mrmlem.

Oceľové ramená ma nežne ukladajú do postele.

Znova precitám. Jednu z robotických rúk mám rovno pred očami. Čo so mnou robí?

Až ma strasie – skôr od šoku ako od čohokoľvek iného. Rameno sa siahne naspäť do stropu. Hmatám si po tvári, hľadám poškodené miesta. Jednu stranu mám hladkú, druhú drsnú.

„Ty si ma holil?“

„Registrujem prejavy vedomia,“ oznamuje mi počítač. „Uvedte svoje meno.“

„To stále neviem.“

„Nesprávna odpoveď. Druhý pokus: Uvedte svoje meno.“

Som beloch a hovorím po anglicky. Skúsme na to ísť štatisticky.
„J... John?“

„Nesprávna odpoveď. Tretí pokus: Uveďte svoje meno.“

Vyťahujem si infúziu z ruky. „Kašlem na teba!“

„Nesprávna odpoveď.“ Už zase na mňa siahajú oceľové ramená. Zgúľam sa z postele. Je to chyba – zvyšné dve hadičky mám ešte stále pripojené.

Tá zo zadku vyklzne bez problémov. Ani to nebolí. Z penisu mi však pri páde vytrhne stále nafúknutý katéter, a to *fakt* bolí. Akoby ste vymočili golfovú loptičku.

S vreskom sa zvíjam na zemi.

„Fyzická tieseň,“ vyhlasuje počítač. Jeho ramená sa na mňa snažia dočiahnuť. Leziem po podlahe mimo ich dosahu. Už som pod druhou posteľou. Nedosiahnu na mňa, no nevzdávajú to. Čakajú. Trpezlivosť im nechýba.

Zakláňam hlavu, lapám dych. Po chvíli bolesť ustúpi a ja si utieram slzy z očí.

Netuším, čo sa tu deje.

„Hej!“ kričím. „Zobudte sa!“

„Uveďte svoje meno,“ prikazuje mi.

„Myslím tých ľudí! Hej, vy dvaja, zobudte sa už konečne!“

„Nesprávna odpoveď,“ konštatuje počítač.

V rozkroku ma bolí, až sa z toho musím smiať. Je to absurdné. Navyše sa vo mne ozývajú endorfíny, takže sa mi miestnosť točí pred očami. Pozerám sa na katéter pri lôžku a neveriacky krútim hlavou. To monštrum mi prešlo močovou trubicou. No teda!

Pritom však aj niečo poškodilo. Na zemi vidím krv. Je to len tenká červená čiara...

Odpil som si z kávy, dojedol hrianku a kývol na čašníčku, že chcem platiť. Mohol by som ušetriť a jesť doma miesto toho, že chodím každý deň do bistra. Asi by to bol celkom dobrý nápad, keď zväžím, aký mám malý plat. Hrozne nerád však varím a milujem vajcia na slanine.

Čašníčka prikývla a prešla k pokladnici, že mi to nablokuje. Zároveň však prišli ďalší zákazníci, ktorých bolo treba usadiť.

Pozrel som sa na hodinky. Bolo krátko po siedmej ráno, nemal som sa kam ponáhľať. Do roboty som zvykol chodiť na sedem dvadsať, aby som sa mohol v pokoji pripraviť, no začínal som až o ôsmej.

Vytiahol som mobil a prezrel si e-maily.

Pre: Astronomické kuriozity astrocuious@scilists.org

Od: (Irina Petrovová, PhD.) ipetrova@gaoran.ru

Predmet: Tenká červená čiara

Zamračil som sa na displej. Myslel som, že z tej skupiny som už dávno odhlásený. Veľa sa v nej nedialo, no pokiaľ si dobre spomínam, ak sa predsa len niečo objavilo, zvyklo to byť celkom zaujímavé. Partia astronómov, astrofyzikov a ďalších odborníkov s úzkou špecializáciou tam debatovala o všetkom, čo im pripadalo zvláštne.

Obzrel som sa za čašníčkou. Noví zákazníci sa pýtali na čosi z jedálneho lístka. Asi, či v Sallinom bufete podávajú bezlepkovú vegánsku trávu alebo také čosi. Dobráci zo San Francisca vedia človeka občas potrápiť.

Aj tak som nemal čo robiť, tak som ten e-mail otvoril.

Zdravíčko, profesionáli! Som doktorka Irina Petrovová a pracujem v Pulkovskom observatóriu v Sankt Peterburgu.

Obraciam sa na Vás s prosbou o pomoc.

Už dva roky pracujem na teórii, ktorá sa týka infračerveného vyžarovania hmlovín. V rámci toho robím detailné pozorovania v niektorých špecifických pásmach IR. Narazila som pritom na niečo divné – nie v hmlovine, ale priamo tu, v našej slnečnej sústave.

Je to veľmi slabá, no výrazná čiara, ktorá vyžaruje IR na dĺžke 25,984 mikrónu. Zdá sa, že len na nej a bez odchýlok.

Prikladám excelovskú tabuľku s nameranými dátami. Niektoré z nich som spracovala aj do 3D modelu.

Vidieť na ňom, že tá čiara vytvára nesúmerný oblúk, ktorý sa ťahá 37 miliónov kilometrov od severného pólu Slnka. V tomto bode sa prudko stáča od Slnka k Venuši. Za vrcholom sa rozširuje do lievika a pri Venuši je už široká ako celá planéta.

Jej infračervené vyžarovanie je veľmi slabé. Odhalila som ho len vďaka tomu, že som používala extrémne citlivé detekčné techniky na hľadanie IR žiarenia v hmlovinách.

Pre istotu som sa spojila s observatóriom Atacama v Čile. Podľa mňa je najlepšie na svete, čo sa týka pásma IR, a obsluha mi niečo dlhovala, tak sa na to pozrela. Moje pozorovania sa potvrdili.

Je veľa dôvodov, prečo sa dá v kozme nájsť IR žiarenie. Môžu ho spôsobovať vesmírny prach alebo iné čiastočky, od ktorých sa odráža slnečné svetlo, alebo nejaká molekulárna zlúčenina, ktorá pohlcuje energiu a vydáva ju v podobe IR. Tým by sa vysvetľovalo, prečo má stále rovnakú vlnovú dĺžku.

Najviac ma zaujal tvar toho oblúka. Môj prvý odhad bol, že ide o čiastočky, ktoré sa pohybujú pozdĺž magnetických siločiar, no Venuša nemá prakticky žiadne magnetické pole. Chýba jej magnetosféra aj ionosféra. Aká sila by prinútila častice odbočiť rovno k nej? A prečo by pritom žiarili?

Vítam všetky návrhy a teórie.

To malo byť akože čo?

Vybavilo sa mi to všetko naraz. Jednoducho sa mi to bez varovania objavilo v hlave.

O mne to veľa nevy povedalo. Žijem v San Franciscu, to si už pamätám. Mám rád dobré raňajky. Okrem toho som sa kedysi zaoberal astronómiou, ale teraz už nie?

Lenže môj mozog sa z nejakého dôvodu rozhodol, že by som si mal spomenúť práve na tento e-mail. Nie na banality, ako je vlastné meno.

Podvedomie sa mi snaží niečo povedať. Pohľad na krvavú mláčku mi musel pripomenúť „tenkú červenú čiaru“ z toho e-mailu. Ale čo to má spoločné so mnou?

Leziem spod postele, opieram sa chrbtom o stenu. Robotické ramená sa za mnou naťahujú, stále som však mimo ich dosahu.

Je čas pozrieť sa na ostatných pacientov. Nevieam, kto som a prečo som práve tu, no aspoň nie som sám a ostatní sú... mŕtvi.

Áno. Jednoznačne mŕtvi. Bližšie pri mne leží žena, aspoň teda myslím. Ak nič iné, má dlhé vlasy. Inak však vyzerá ako múmia – zoschnutá koža na kostiach. Nepáchne. Nič v nej nehnie. Musela zomrieť už dávno.

Na druhej posteli je muž. Myslím, že je mŕtvy ešte dlhšie. Kožu má nielen úplne zoschnutú, ale už sa mu aj rozpadá.

Okej. Som tu s dvomi mŕtvolami. Mal by som byť zhnusený a vydesený, no nie som. Sú tak dlho po smrti, že už ani nevyzerajú ako ľudia. Napohľad pripomínajú skôr halloweenske dekorácie. Dúfam, že sme neboli priatelia – a ak áno, že si na to nespomeniem.

Mŕtvoly sú znepokojivé, ešte viac ma však trápi, že tu už ležia tak dlho. Veď mŕtvi sa odstraňujú aj z karantény, nie? Nech sa už stalo čokoľvek, muselo to byť poriadne zlé.

Vstávam. Ide mi to pomaly a pripravuje ma to o sily. Opieram sa o okraj postele so ženskou múmiou. Kníše sa a ja s ňou, darí sa mi však nespádnúť.

Robot sa na mňa vrhne, ale ja sa tisnem k stene.

Určite som bol v kóme. Áno. Čím viac o tom premýšľam, tým som si istejší.

Nevieam, ako dlho tu už som, no ak ma sem umiestnili v rovnakom čase ako tých dvoch, nebude to krátko. Šúcham si napoly oholenú tvár. Tie ramená vyrobili na dlhodobú starostlivosť. Ďalší dôkaz, že som bol v kóme.

Čo keby som sa dostal k tomu poklopu?

Skúšam prvý krok. Po ňom ďalší. Potom klesám k zemi. Je toho na mňa priveľa. Musím si odpočinúť.

Prečo som taký slabý napriek vypracovaným svalom? A keď som bol v kóme, ako vlastne môžem mať svaly? Mal by som byť zoschnutá troska, nie svalovec z pláže.

Netuším, o čo tu ide. Čo mám robiť? Naozaj som chorý? Jasné, nie je mi najlepšie, no necítim sa choro. Nedvíha sa mi žalúdok. Nemám horúčku. Ale ak nie som chorý, prečo som bol v kóme? Žeby zranenie?

Ohmatám si hlavu. Nijaké opuchliny, jazvy ani obvazy. Aj zvyšok tela vyzerá celkom dobre. Ba nielen to. Som namakaný.

Aj by som súhlasne prikývol, ale odolám.

Skúsím to ešte raz. S námahou sa dvíham. Pripadá mi to ako vzpieranie, ale tentoraz to ide o niečo ľahšie. Som na tom čoraz lepšie – alebo aspoň dúfam.

Šuchcem sa popri stene, opieram sa o ňu chrbtom, aby som až tak nenamáhal nohy. Ramená sa za mnou v kuse naťahujú, stále však nedočiahnu.

Fučím, lapám dych. Mám pocit, akoby som práve zabehol maratón. Čo ak trpím nejakou pľúcnou chorobou? Čo ak ma izolovali pre moje vlastné dobro?

Konečne som pri rebríku. Zatackám sa a siaham na jednu z priečok. Som hrozne slabý. Ako mám vyliezť celých desať stôp?

Desať stôp.

Myslím v imperiálnych jednotkách. To niečo naznačuje. Asi som Američan. Alebo Angličan. Alebo Kanaďan. Aj tí používajú na kratšie vzdialenosti stopy a palce.

Pýtam sa sám seba: Koľko je to z L. A. do New Yorku? Automaticky odpovedám: Okolo 3 000 míľ. Kanaďan by to povedal v kilometroch. Takže som Angličan alebo Američan. Alebo Libérijčan.

Viem, že aj Libéria používa imperiálne miery, nepoznám však vlastné meno. Lezie mi to na nervy.

Zhlboka sa nadýchnem, uchopím rebrík oboma rukami a vyložíim naň jednu nohu. Ťahám sa nahor. Ide to pomaly, ale zvládnem